

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **J. V.**, bývajúceho v B., zastúpeného Mgr. M. P., advokátom so sídlom v B., proti odporcovi **Ing. arch. S. C.**, podnikajúcemu pod obchodným menom S.I., s miestom podnikania v B., IČO: X., zastúpenému JUDr. D. M., advokátkou so sídlom v B., **o zaplatenie 1 493,73 €**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 41 C 223/2009, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 18. decembra 2012 sp. zn. 14 Co 262/2011, 14 Co 263/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi do troch dní náhradu trov dovolacieho konania vo výške 79,18 € na účet Mgr. M. P., advokáta so sídlom v B..

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava V rozsudkom z 5. apríla 2011 č.k. 41 C 223/2009-207 (v znení opravného uznesenia) uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 1 493,73 € s úrokom z omeškania vo výške 8,5% ročne od 25. februára 2008 do zaplatenia dlžnej sumy a nahradiť mu trovy konania vo výške 470,72 €. Návrh vo zvyšnej časti zamietol. Vychádzal z výsledkov vykonaného dokazovania, ktorými mal preukázané, že medzi účastníkmi došlo k dohode, podľa ktorej mal odporca vypracovať pre navrhovateľa súbor projektovej dokumentácie pre účely vydania územného a stavebného rozhodnutia. V súvislosti s touto dohodou odporca prevzal 26. marca 2008 od navrhovateľa zálohu 75 000 Sk a zaviazal sa dohodu splniť do 21 dní. Odporca odovzdal 16. mája 2008 ním vyhotovené podklady navrhovateľovi, ktorý však po zistení ich väd 24. mája 2008 od dohody odstúpil a žiadal

vrátiť 45 000 Sk [preddavok znížený o 30 000 Sk (cena odporcom vykonaných prác)]. Na rokovaní Výboru pre etiku a vnútorné vzťahy Slovenskej komory architektov, ktoré sa uskutočnilo 17. februára 2009 za účasti navrhovateľa aj odporcu, navrhovateľ špecifikoval vytýkané nedostatky. Uvedený deň spadá do 24 mesačnej lehoty vyhradenej na uplatnenie nárokov zo zodpovednosti za vady. Súd prvého stupňa zmluvný vzťah účastníkov posudzoval podľa ustanovení § 52, 644, 645 ods. 1, 646, 647, 648 ods. 1 a 2 a 649 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Výsledkami vykonaného dokazovania mal preukázané, že podklady vypracované odporcom vykazovali viaceré nedostatky, so zreteľom na ktoré by (bez ich odstránenia alebo bez primeraného doplnenia) nebolo možné vyhovieť navrhovateľovej žiadosti o vydanie územného alebo stavebného povolenia. Odporcom zavinené konanie zmarilo navrhovateľovu požiadavku, aby konanie o vydanie územného a stavebného povolenia malo plynulý a bezproblémový priebeh. Vzhľadom na to súd prvého stupňa uzavrel, že navrhovateľ odstúpil od zmluvy uzavretej s odporcom v súlade so zákonom a dôvodne sa domáhal vrátenia preddavku zníženého o cenu odporcom vykonaných prác. Opodstatnene podanému návrhu v časti o vrátenie 1 493,73 € preto vyhovel; návrh zamietol v časti týkajúcej sa výšky úroku z omeškania.

Okresný súd Bratislava V uznesením zo 7. apríla 2011 č.k. 41 C 223/2009-212 uložil odporcovi povinnosť nahradiť štátu do 3 dní trovy konania 54,97 €.

Na odvolania odporcu Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 18. decembra 2012 sp. zn. 14 Co 262/2011, 14 Co 263/2011 (v znení opravného uznesenia) potvrdil jednak napadnutý výrok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bolo návrhu vo veci samej vyhovené, jednak napadnuté uznesenie prvostupňového súdu o náhrade trov konania. Rozhodol tiež o náhrade trov odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že medzi účastníkmi nebol sporný skutkový stav, iba jeho právne posúdenie. Podľa názoru odvolacieho súdu charakteristické znaky právneho vzťahu, z ktorého je v danom prípade vyvodzovaný nárok, neopodstatňujú právne posúdenie veci podľa ustanovení Obchodného zákonníka. So zreteľom na individuálne okolnosti prípadu odvolací súd vytvoril účastníkom procesnú možnosť vyjadriť sa aj k právnomu posúdeniu prejednávanej veci podľa zákona č. 618/2003 Z.z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) – ďalej len „zákon č. 618/2003 Z.z.“. Vzhľadom na to, že odporcom vyhotovené podklady sa týkajú štandardnej a jednoduchej stavby neobsahujúcej žiadne originálne prvky, nemajú tieto podklady znaky architektonického diela v zmysle § 7 zákona č. 618/2003 Z.z., ktoré

by poživalo ochranu podľa tohto zákona. Odvolaním napadnutý výrok rozsudku spočíva na správnom právnom posúdení veci, lebo súd prvého stupňa na daný prípad opodstatnene aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka. So zreteľom na to odvolací súd odvolaním napadnutý výrok prvostupňového rozsudku potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Ako vecne správne potvrdil aj uznesenie súdu prvého stupňa o trovách konania. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. Vzhľadom na nesplnenie predpokladov pre postup podľa § 238 ods. 3 O.s.p. nevyhovelo návrhu odporcu, aby bolo pripustené dovolanie.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie odporca, ktorý namietal, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) v otázke, pod režim ktorého zákona spadá právny vzťah účastníkov konania, z ktorého navrhovateľ vyvodzuje svoj nárok na zaplatenie (vrátenie) ním požadovanej sumy. Dovolateľ spochybnil konštatovanie uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku, podľa ktorého odvolací súd poskytol účastníkom lehotu, v priebehu ktorej mali zvážiť prípadnú možnosť právneho posúdenia vzťahu účastníkov konania podľa zákona č. 618/2003 Z.z. Podľa názoru odporcu súdy pochybili, keď dospeli k záveru, že vec nemala byť posudzovaná podľa ustanovení tohto zákona. V dôsledku nesprávnej aplikácie Občianskeho zákonníka prehliadli tie skutkové okolnosti, ktoré by pri aplikácii zákona č. 618/2003 Z.z. nevyhnutne viedli k zamietnutiu podaného návrhu. Odporca v ďalších častiach dovolania podal podrobné vysvetlenie, prečo naďalej zastáva názor, podľa ktorého ním vyhotovené podklady mali znaky autorského diela. Odvolací súd odôvodnil svoj opačný právny názor spôsobom, ktorý je nezrozumiteľný do tej miery, že zakladá nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku. Dovolateľ súdom napokon vytkol aj to, že v rozpore so zákonom nevykonali všetky ním navrhované dôkazy. Z týchto dôvodov žiadal rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Navrhovateľ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že odporcovi nebola v konaní odňatá možnosť pred súdom konať, odvolací súd postupoval v súlade so zákonom a v súlade so zákonom účastníkom vytvoril procesnú možnosť vyjadriť sa k možnosti posúdenia veci podľa ustanovení zákona č. 618/2003 Z.z. Žiadal procesne neprípustné dovolanie odmietnuť a jemu priznať náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015, lebo dovolanie bolo podané pred týmto dňom)] po zistení, že dovolanie podal včas odporca (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či je jeho dovolanie procesne prípustné.

Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

1. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Na rozdiel od odvolania (riadneho opravného prostriedku), ktorým možno napadnúť ešte neprávoplatné rozhodnutie, ide v prípade dovolania o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno – iba v prípadoch Občianskym súdnym poriadkom výslovne stanovených – napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Občiansky súdny poriadok vychádza z tejto mimoriadnej povahy dovolania a v nadväznosti na to aj upravuje podmienky, za ktorých je dovolanie prípustné. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť (a mimoriadnosť) dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

Z relevantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že systém opravných prostriedkov zakotvený v právnom poriadku zmluvnej strany

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) musí byť nevyhnutne v súlade s požiadavkami čl. 6 Dohovoru. Vo všeobecnosti pre použitie mimoriadnych opravných prostriedkov platí, že sú prípustné iba vo výnimočných prípadoch. EŠLP v rámci svojej rozhodovacej praxe už viackrát vyslovil nezlučiteľnosť mimoriadneho opravného prostriedku s princípom právnej istoty, a konštatoval porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru vtedy, keď k nariadeniu opätovného preskúmania veci došlo (len) z dôvodu existencie odlišného právneho posúdenia veci (porovnaj *Roseltrans proti Rusku*, rozsudok z roku 2005). Vo veci *Abdullayev proti Rusku* (rozsudok z roku 2010) EŠLP zdôraznil, že v záujme právnej istoty zahrnutej v čl. 6 Dohovoru by právoplatné rozsudky mali vo všeobecnosti zostať „nedotknuté“. K ich zrušeniu by preto malo dochádzať iba pre účely nápravy zásadných, hrubých a podstatných väd. Podľa názoru EŠLP v žiadnom prípade však za takú vadu nemožno označiť skutočnosť, že na predmet konania existujú dva odlišné právne názory [viď napríklad *Sutyazhnik proti Rusku* (rozsudok z roku 2009) alebo *Bulgakova proti Rusku* (rozsudok z roku 2007)]. Princíp právnej istoty tu môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri *Ryabykh proti Rusku*, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri *Sutyazhnik proti Rusku*, rozsudok z roku 2009).

Ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, ktoré upravujú prípustnosť dovolania, treba striktne dodržiavať, lebo ak mimoriadny opravný súd „koná a rozhoduje napriek tomu, že neboli splnené zákonom ustanovené predpoklady prípustnosti na jeho postup v opravnom konaní [čl. 46 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 51 ods. 1 ústavy] a prelomí právoplatnosť napadnutého rozhodnutia súdu nižšieho stupňa, porušuje základné právo na súdnu ochranu toho účastníka, ktorý sa po rozhodnutí opravného súdu v takom prípade dostáva do nepriaznivejšej pozície, než v ktorej bol pred takým rozhodnutím opravného súdu. Porušenie princípov spravodlivého procesu spočíva preto v takom postupe a rozhodnutí mimoriadneho opravného súdu, ktorými sa nad rámec zákonných predpokladov prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku zrušuje právoplatné rozhodnutie a vec účastníka sa dostáva opätovne pred súd, ktorý musí o veci znovu konať a rozhodovať, pretože to vytvára opätovne stav právnej neistoty, ktorá už bola nastolená právoplatným rozhodnutím súdu nižšieho stupňa (II. ÚS 172/03).

V nasledujúcich bodoch 2. až 7. odôvodnenia tohto uznesenia sa dovolací súd zaoberal otázkou prípustnosti dovolania odporcu.

2. Dovoláním je v danom prípade napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. V zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

V prejednávanej veci dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ale proti takému potvrdzujúcemu rozsudku, ktorý nemá znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p.; najvyšší súd dosiaľ v tejto veci nerozhodoval, preto ani nevyslovil záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Prípustnosť podaného dovolania preto z § 238 O.s.p. nevyplýva.

Vzhľadom na to, že odporca sa v danom prípade domáhal, aby odvolací súd vyslovil, že proti jeho rozsudku je prípustné dovolanie, najvyšší súd poznamenáva, že už vo viacerých prípadoch uviedol, že oprávnenie založiť prípustnosť dovolania proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému by inak dovolanie nebolo prípustné, zveruje ustanovenie § 238 ods. 3 O.s.p. výlučne odvolaciemu súdu. Posúdiť, či ide o riešenie právnej otázky zásadného významu, prislúcha výlučne odvolaciemu súdu. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu už dávnejšie dospela k záveru, že ak odvolací súd vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku prípustnosť dovolania nevysloví, dovolací súd nie je oprávnený skúmať, či ide o vec zásadného právneho významu (porovnaj tiež R 38/1993 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 16/2001, 3 Cdo 215/2007, 3 Cdo 254/2007, 3 Cdo 225/2009, 3 Cdo 20/2011 a 3 Cdo 146/2013).

Občiansky súdny poriadok účastníkovi konania nepriznáva „procesné oprávnenie domôcť sa vyslovenia prípustnosti dovolania“. Ak odvolací súd nevyhoví účastníkovi a nevysloví prípustnosť dovolania, dovolanie podľa § 238 ods. 3 O.s.p. prípustné nie je. Tým, že odvolací súd nevysloví prípustnosť dovolania (i keby v konaní prípadne aj išlo o otázku zásadného právneho významu), nedochádza k odňatiu žiadneho procesného oprávnenia účastníka (viď obdobne viaceré uznesenia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 3 Cdo 296/2012 a 3 Cdo 94/2014).

Aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) zastáva názor, v zmysle ktorého „zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva povinnosť odvolacieho súdu vyhovieť požiadavke účastníka konania na pripustenie mimoriadneho opravného prostriedku proti jeho rozhodnutiu z dôvodu, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Posúdenie prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku z uvedeného dôvodu je na úvahe odvolacieho súdu, pričom táto úvaha nemusí byť zdôvodnená“ (porovnaj II. ÚS 348/08).

Na týchto záveroch zotrváva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Vzhľadom na to, že dovolaním napadnutý potvrdzujúci rozsudok nemá výrok o tom, že dovolanie je prípustné, prípustnosť dovolania odporcu z ustanovenia § 238 ods. 3 O.s.p. nevyplýva.

3. So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, v ktorom došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., sa dovolací súd neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo

k niektorej z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (vid' napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ich existencia ani nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania odporcu preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

4. Odporca v dovolaní namieta, že v preskúmvanej veci sa sudy dopustili procesných nesprávností, ktoré majú znaky vady uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv – vid' napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

4.1. Pokiaľ odporca naznačuje, že sudy postupovali procesne nesprávne pri zisťovaní a vyhodnocovaní rozhodujúcich skutkových okolností a že mu tým odňali možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), dovolací súd uvádza, že v prípade neúplnosti skutkových zistení alebo nesprávností skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu

konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom sa účastníkovi neodníma možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré odporca v dovolaní zreteľne namieta, nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

Po oboznámení sa s obsahom spisu najvyšší súd konštatuje neopodstatnenosť názoru odporcu, že súdy mu odňali možnosť pred súdom konať procesným postupom namietaným v dovolaní.

4.2. K tej časti dovolania, v ktorej odporca naznačuje, že rozhodnutia súdov sú nedostatočne odôvodnené, dovolací súd uvádza, že judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) považuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá prípustnosť dovolania nezakladá. Správnosť takého nazerania na právne dôsledky nepreskúmateľnosti potvrdzujú tiež rozhodnutia ústavného súdu o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď napríklad sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015).

Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej

republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť predmetnej právnej vety, ktorá má vo vzťahu k prvej vete tohto stanoviska charakter výnimky, ktorá prichádza do úvahy len v celkom extrémnom prípade (v ktorom sú dané znaky relevantné podľa judikatúry ESĽP), napríklad vtedy, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížia k „justičnému omylu“. V danom prípade odôvodnenie napadnutého rozsudku také nedostatky nemá – v primeranom rozsahu sa v ňom uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania a právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvého stupňa a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Za vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv odporcu.

4.3. Dovolací súd považuje za nedôvodnú námietku odporcu, podľa ktorej ho odvolací súd pri zvažovaní možnosti aplikácie zákona č. 618/2003 Z.z. ukrátil na jeho procesných oprávneniach.

Občiansky súdny poriadok predpokladá, že v praxi môže nastať situácia, v ktorej odvolací súd na podklade súdom prvého stupňa zistených skutkových okolností dospeje k názoru, že na vec sa vzťahuje hmotnoprávne ustanovenie, ktoré prvostupňový súd pri rozhodovaní neaplikoval. Vzhľadom na to Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 213 ods. 2 O.s.p. ukladá odvolaciemu súdu, ktorý je toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, povinnosť vyzvať účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili. Účelom § 213 ods. 2 O.s.p. je zabezpečiť účastníkom riadny prístup k spravodlivému procesu a zabrániť vydaniu tzv. prekvapivého rozhodnutia. Dosahuje sa to tým, že odvolací súd účastníkov: a/ oboznámi s tým, že podľa jeho názoru má pre rozhodnutie určujúci význam také ustanovenie, ktoré prvostupňový súd neaplikoval, b/ vyzve, aby sa v ním určenej lehote vyjadrili k možnosti aplikácie dosiaľ nepoužitého

ustanovenia. Treba zdôrazniť, že „ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité“, je pre vec rozhodujúce vtedy, keď odvolací súd mieni toto ustanovenie urobiť právnym základom pre rozhodnutie vo veci samej.

Zo zápisnice z odvolacieho pojednávania, ktoré sa uskutočnilo 20. novembra 2012 (viď č.l. 271 až 274 spisu) vyplýva, že na ňom bolo vyhlásené uznesenie, v zmysle ktorého „súd oznámil účastníkom potrebu preskúmať dôvodnosť právneho posúdenia predmetu konania z hľadiska autorského zákona, v súvislosti s čím môže vzniknúť potreba ďalšieho vyjadrenia účastníkov konania“. Odvolací súd z tohto dôvodu odročil termín pojednávania na 18. december 2012.

Na č.l. 275 spisu je založené „vyjadrenie odporcu k stanovisku navrhovateľa voči odvolaniu odporcu“ z 19. novembra 2012 (doručené odvolaciemu súdu 20. novembra 2012), v ktorom sa odporca vyjadril, že právny vzťah účastníkov konania mal byť posudzovaný podľa ustanovení zákona č. 618/2003 Z.z. a že súd prvého stupňa rozhodol vecne nesprávne, lebo pri rozhodovaní neprihliadol na tento predpis, majúci vo vzťahu k ustanoveniam Občianskeho zákonníka povahu *lex specialis*. Na tom zotrval odporca aj vo svojom ďalšom podaní (viď č.l. 290 spisu).

K možnosti právneho posúdenia veci podľa zákona č. 618/2003 Z.z. sa vyjadril aj navrhovateľ v podaní, ktoré bolo odvolaciemu súdu doručené 10. decembra 2012 (viď č.l. 284 až 286 spisu). Podľa názoru navrhovateľa, ktorý vyjadril v tomto podaní, sa na právny vzťah účastníkov konania nevzťahujú ustanovenia tohto zákona.

Na odvolacom pojednávaní uskutočnenom 18. decembra 2012 odvolací súd oboznámil obsah písomných vyjadrení obidvoch účastníkov k novej aplikácii zákona č. 618/2003 Z.z. V priebehu pojednávania sa účastníci k tejto otázke vyjadrili ešte aj ústne (viď zápisnicu o pojednávaní založenú v spise na č.l. 297 až 299).

Už z vyššie uvedeného je zrejmé, že postup odvolacieho súdu bol transparentný v tom zmysle, že účastníci vopred vedeli o právnych úvahách odvolacieho súdu. Bezpochyby preto sa ešte pred rozhodnutím odvolacieho súdu k týmto úvahám aj vyjadrili. Odvolacím súdom zvolený procesný postup neprinášal žiadne riziko prijatia nepredvídateľného rozhodnutia, lebo účastníkom bolo zrejmé, že sa zamýšľa aj nad možnosťou aplikácie zákona

č. 618/2003 Z.z. Účastníci, reagujúc na to, sa ešte pred rozhodnutím odvolacieho súdu najprv písomne a potom aj ústne na pojednávaní vyjadrili k možnosti posúdenia veci podľa predmetného zákona. Predvídateľný bol preto nielen postup odvolacieho súdu, ale tiež jeho rozhodnutie.

Navyše, odvolací súd v danom prípade len zvažoval možnosť posúdenia veci podľa zákona č. 618/2003 Z.z., v konečnom dôsledku sa ale ustanovenia tohto zákona nestali právnym základom jeho rozhodnutia vo veci samej. Vzhľadom na to odvolací súd ani nemal povinnosť, ktorú by bol inak povinný splniť osobitnou výzvou adresovanou účastníkom konania podľa § 213 ods. 2 O.s.p.

Uvedená námietka odporcu je v dôsledku toho celkom nedôvodná.

5. Pre prípad, že dovolateľ namieta aj existenciu tzv. inej procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) dovolací súd uvádza, že vada takej povahy je síce relevantný dovolací dôvod, sama o sebe (i keby k nej prípadne došlo) prípustnosť dovolania nezakladá (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011).

6. Odporca zastáva názor, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 54/2012 a tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú

v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Vzhľadom na to, že odporca uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. v dovolaní, ktoré nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd podrobiť napadnutý rozsudok posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov.

7. K predchádzajúcim bodom odôvodnenia najvyšší súd pripomína konštatovanie ústavného súdu v uznesení z 27. marca 2014 sp. zn. IV. ÚS 196/2014, podľa ktorého „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“.

8. Vzhľadom na to, že dovolanie odporcu nie je podľa ustanovení § 238 O.s.p. prípustné, nepreukázala sa ním tvrdená procesná vada konania uvedená v § 237 písm. f/ O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani ďalšie vady uvedené v § 237 O.s.p., dovolací súd odmietol jeho dovolanie ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

9. V dovolacom konaní úspešnému navrhovateľovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti odporcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.).

Navrhovateľ podal návrh na priznanie náhrady trov dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.) a trovy dovolacieho konania aj vyčíslil. Dovolací súd mu priznal náhradu trov dovolacieho konania spočívajúcu v odmene advokáta za jeden úkon právnej služby poskytnutej navrhovateľovi vypracovaním jeho vyjadrenia k dovolaniu [§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil dovolací súd podľa § 10 ods. 1 vyhlášky vo výške 71,37 €, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné [§ 16 ods. 3 vyhlášky (7,81 €)] predstavuje spolu 79,18 €.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 11. februára 2016

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková